

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 4. tripartita De eodem Evangelio. Erat Mater Iesv ibi, vocatus est autem & Iesvs. Prima pars ostendit titulo parentelæ Mariam ad fuisse, ideoque parentum consensu ineunda esse matrimonia. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

Coniugio se ingererent non vocati, vel certe errant in delectu persone, ideoq; non nisi aquam tribulationis reperunt? Resp. hos non debere animum despondere, quia Deus in quolibet statu se insituito non deserit hominem; sed dat gratiam sufficientem statui congruam, ut in illo recte vivere quilibet possit, si velit, & impedimenta superare. Deus enim non deest in necessariis, maxime cum noluerit statum certum prescribere singulis, sed electionem hominis arbitrio reliquerit. Talis ergo varia se potest solari consideratione.

Variata solatio afflicti in coniugio inauspicio.

Primo. Consideret difficultates & tribulationes quibus se comperit involutum, a Deo imitti, vel permitti in poenam transactae imprudentiae. Haec est pensio, quam ob intentionem voluptuariam, vel terrenam a conjugatis exigit Deus. Haec est aqua amara, quam vino nostro admiscet iusta providentia tua.

Secundo. Approbet hanc iustam providentiam, praeteritam cecitatem sic calligantem, offeratque se illi supplex petens patientiae gratiam, ut tolerare haec possit in satisfactionem. Petat auxilium efficax, quo possit transire inter tot spinas gratia divina caleatus. Deus adhuc potest de tribulis nvas, de spinis flores, & de aqua vinum producere, & mala nostra in bona convertere. Hoc fit, si de angustis conjugatibus saltem humilitatem & patientiam dicas.

Tertio. Consideret se coniugis vitia posse odio habere, ut personam, ut pote sibi Christi vinculo conjunctam, amare debere, & satagere ut eam possit Christo lucrari. Si maritum diligis, quia bonus, benignus, facilis, quam mercedem speras? At si iracundus est, difficilis, turbulentus, & diligis, coronam tibi fabricas, quia propter Deum diligis, Sic Christus onera & peccata Ecclesiae Sponsa sua patienter tulit, & suo sanguine exiavit.

Quarto. Consideret in conjugis Sanctorum similes contigisse spinas, & tantum abest, ut eis haec in salutis dilpendium cesserint, quin potius ad maiorem se legem perfectionis profecerint. Sic in mediis afflictionibus Sanctum Job uxor vexat, & ad blasphemandum impellit: at tunc ejus fiducia & patientia magis enituit. Sic S. Monica virum factum naeta patientia tamen & benignitate illum vicit, & convertit ad fidem. Vide haec latius in Tract. nostro de matrimonio, ex quo haec deest.

LECT. 4. tripartita.

EADEM DOMINICA.

An Matrimonium parvum consentu inessenda. Nuptia olim.

Erat Mater Iesu sibi, vocatus est autem & Iesus

Iesum & Matrem ejus ad has fuisse vocatos nuptias titulo cognationis, concors est sacrorum Interpretum sententia: unde & Maria noluit suam denegare praesentiam licet solitudinis amans esset: quia auxilio invitatus poterat esse sua sedulitate, qua patuit dum ipsa filium suum sollicito urget pro delectu vini supplendo. Atque etiam convivia con-

vocatis consanguineis olim in nuptiis celebrari solita, non solum ex hoc loco Evangelii colligitur; sed etiam ex antiquo testamento manifestum est. Sic Laban cum traderet Jacob filiam suam, vocatis amicorum turbis ad convivium fecit nuptias. Unde & Atheneus Ethnicus Convivii nuptialis causam recensens, sic dicit: *Morbis & legibus scriptum est, ut in nuptiis epulum fiat; tum nuptiales Deos ut veneremur, tum ut pro testimonio id sit convivium, quod nuptiis placant nuptias.* Atque haec olim convivia a piis exercebantur cum timore Dei, ut patet Tob. 9. At nunc passim in luxum & abusus Christianis indignos abeunt; ita ut quibusdam non solum praesidere videatur Bacchus, sed & proserpina, furiaeque infernales cum suis tadis ardentibus; potius quam Christus aut Maria cum Geniis bonis. In illis enim non solum regnantem ebrietatem, sed & rixas, homicidia, gravemque sanguinis effusionem non infrequenter est cernere. Taceo alias dissolutiones, & inde crebro inausa multa exorta. exempla ea de re dedi in Tractu de sacramento matrim. lect. 5.

Convivia addeban- tur. Gen. 29.

Athe- nensium li. 5.

Olim apud Iudeos cui fierent nuptiae, unis dabatur de Sacerdotali ordine qui morem discipline legitime gubernaret, inquit S. Gaudentius tra. 9. ex traditione antiqua, cui faveat quod dicitur generaliter *Epulaberis coram Domino: tu & domus tua & Levita qui intra portam tuam est.* Atque hunc hic vocari Archidriaculum, sive tridriaculum & convivii praepositum, putat S. Gaudentius. Cui faver S. Thomas, dicens fuisse Principem & primum inter convivas, ideoque jus fuisse Dominum illi vinum propinari, videlicet primo inter discumbentes. Sic & Lyranus dicit: *Archidriaculum significat eum, qui principaliter inter convivas sedebat. Et probabile est quod fuerit aliquis Sacerdos illius temporis, qui stabat in nuptiis ad benedicendum, & ad ostendendum qualiter debbant procedere secundum legem & statuta seniorum.* Haec ille. Quicquid sit de hoc, & de more illo antiquo Sacerdotem vocandi ad convivium, & ad praesidendum nuptiali epulo; hocce tempore non congruere Ecclesiasticis haec nuptialia frequentare convivia, per varias rationes ostendimus in virga Aaronis tract. 4. lect. 11. de quo & Concilium Agathense olim statutum perhibens edidit cap. 28. & reperitur in cap. Presbyteri d. 34. his verbis: *Presbyteri, Diaconi, Sacerdotes, nuptiarum evitent convivium. Nec bicariis miscantur, ubi amatoriam cantantur & turpia, aut obiani vultus corporum choreis & saltationibus exhibentur: ne audiam & visus sacrum ministerium deputati turpium spectaculorum atque verborum contagione polluantur.* Haec ibi.

Nuptiarum convivium olim Sacerdos intererat. S. Gaudent. tract. 9. Deut. 14. in Ioan.

Uterius, quia Mater Iesu ad has vocata fuit nuptias titulo cognationis, colligimus matrimonium illud consensu parentum & cognatorum fuisse initum: itaque docentur hic juvenes, si consensu parentum ambunt, de parentum & propinquorum tum in consensu id agere. Ratio est, quia ad parentes undum, spectat proliis providere in hoc gravi negotio, ideo-

Matrimonium consensu parentum. Matrimonium undum, ideo-

ideoque consili debent pro ut etiam scriptura tam novi quam veteris testamenti satis indicat, dum hanc curam delegat parentibus. Audi Apostolum: *Qui matrimonium iungit virginem suam, bene facit.* Audi etiam Ecclesiasticum: *Filii tui sunt? Serva corpus illarum, et non ostendas faciem hilarem ad illas. Trade filiam, et grande opus facies, homini sensato da illam.* Attende id etiam exemplo Abraham, qui mox ubi Isaac nubilem attigit aetatem, mittit Eliezer fidelem domus suae oeconomum, ut illi despondeat uxorem. Et laudatur Isaac tanquam filius obediens, quod hanc totam curam deserat Patri suo. Nihil disputat, quod e longinquo adducatur, cum non desset, quam posset eligere e multis, quas suis lustraret oculis. Non etiam ipse contendit proficisci, ut eligat, sed Patris directioni, et illius qui mittebatur, fidelitati se committit. Ideo tanquam obedientiae exemplar illum proponit S. Ambrosius, laudans illum puellae apud Euripidem responsum: *Sponsalium quidem meorum Pater curam habebit, hoc enim non est meum.* Sic Catullus in Epithalamio alloquens puellam ut assentiat voluntati parentum, lepide dicit:

Virginitas non tota tua est, ex parte parentum est. Tertia pars Matri data, pars data tercia Patri. Tertia sola tua est, nonis pignare duobus, Qui generi sua iure simul cum dote dederunt.

Itaque in vitis parentibus contrahere ordinare est peccatum grave, ob irreverentiam & injuriam patriae potestatis. Sic graviter Esau offendit, & contrivit parentes, sine eorum assensu duas ducens uxores. Sic ut plurimum infeliciter solet credere inobedientibus haec in re, in poenam peccati. Aliud est cum quis religionem ingreditur, quia tunc non tantum parentibus, qui obicem solent iniicere, quam cum Deo consulendam est. Si vocat Orientem, non attendas ad Occidentem; si lux affulget, ne respice tenebras; si caelum vocat, ne respice terram. Si vocat magni consilii Angelus, noli aliena consilia praestolari: *Sine mortuis sepelire mortuos suos,* tu viam vitae ingredi. Solum pietatis genus est in hac re esse crudelium. Sufficit, vero ad conjugium, parentum interpretativus consensus. Sic Tobias abiens ducit uxorem *et Jacob peregrinus apud Laban.* Licet vero non adesset consensus parentum, ratum tamen est matrimonium, ut definit *Trid. ss. 2. 4. c. 1.* quia iure naturae illorum consensus sufficit, quorum est onera matrimonii ferre; hoc autem non est parentum, sed conjugum, et licet peccent contra obedientiam, de sua tamen re disponunt. Gravissimum etiam peccant parentes, qui metu, minis, verberibus adigunt proles ad nubentia sibi placita, prolihus parum grata: quia magna opus est libertate, cum de status agitur electione, & de vinculo insolubili, ad cuius onera ferenda spontaneo opus est amore. Certè non tã uxorem hostis dicenda est quae invita nuptui datur. Importuna parentum voluntas & potestas cum exolis maritis filias colligans,

innumera solet mala parturire; per quam etiam nonnumquam contingit, ut matrimonia polluantur adulterinis amoribus; imò venustitate inde originem duxisse novimus, quibus viri ab uxoribus sunt intercepti. Utinam ergo non abutantur hac in re parentes patria potestate, liberos morose premendo, & opprimendo, in periculum salutis aeternae.

Cum autem ipsius consanguinitas fuerit matrimonii, ideo quaestio est quibusnam is fuerit? Certè Joannem Evangelistam fuisse Spòsum olim communis fuit opinio sanctorum Interpretum. Unde Beda explicans illud, *Dixit Iesus Petro, sequere me,* sic ait: *Tradunt historia quod Joannem de nuptiis volentem uxorem ducere, vocaverit Christus: et propterea quem à carnali voluptate retraxerat, potiori amore sui dulcedine donavit.* Idem dicit Rupertus l. 2. in Ioan. & asserit quod omnium fere sit opinio. Unde eam sequitur S. Thomas 2. 2. qu. 166. a. 4. & multo eius discipuli, alique Theologi.

Sed dies, Christus ideo nuptiis interfuit, ut matrimonium approbaret, quod si matrimonium iam ratum dissolvit, reprobare potius illud videtur, quam approbare. Deinde hoc virginitati Joannis non videtur congruere, quod uxorem duxerit. Denique Joannes statim Christum tunc secutus fuisse, id vero postea legitur fecisse, cum vocatus esset cum fratre Jacobo ex mari Tiberiadis, ubi refectabat retia. Respondere potest, Joannem bis vocatum, semel e nuptiis postea à navicula, sic & aliqui ex Apostolis bis vocati fuisse. Virginitate autè Joannis conjugium non detrahit, quia illam, & ante & post nuptias servavit. Christus verò Joannem si ex nuptiis vocavit, non propterea matrimonium reprobat, sed illud sua praesentia voluit approbare & simul virginitatem esse praestantiorē edocere. Unde factum putant quidam, quod iure Pontificio decernitur, ut post matrimonium ratum ante consummationem, religionem possint ingredi conjuges, aut mutuo consentu virginitatem colere & vovere.

Hujus rei non desunt praecleara exempla in Ecclesia nova. Deo spiritum gratiae & castitatis conjugibus suggerente, antequam virginitas dispendium pareretur. Et hanc aliqui thoro, non tamen cohabitatione, separati integram conservarunt, quasi in igne illæsi, verè Eunuchi Evangelici, ob regnum caelorum se castrates. De hac re interpretatur quidam Prophetiam Isajae: Ecclesiam sub nomine Sion alloquens: *Non vocaberis ultra à devotissimis desolata sed vocaberis, voluntas mea in ea. Habitabit enim juvenis cum virgine, et habitabunt filii tui in te. Vis videre quomodo habitabit juvenis cum virgine? Utique habitabit ipsius incorruptus Ioseph cum Maria, Valerianus cum Caecilia, Elzevrius cum Dolphina, Henricus cum Cunegunda, Iulianus cum Basilissa. Audi particularius (omissis caeteris) praeclearam resolutionem Iuliani, & Basilissae conjugum. Urgebat Iulianus a parentibus, ut uxorem duceret, tum ut familiam conservaret, tum ut adoliscen-*

PARS II.
Quaeritur
quomodo
solvatur
sponsus
sponsa
Opinio
Sotus in
4. d. 27.
9. 1. a. 4.
Cates.
10. 1. 102.
Major,
Ludol-
phus,
Ekius.
Chartu-
sianns,
S. Anto-
nin. S.
Bon in
viti Chri-
sti Lyran.
Matt. 4.
Marc. 1.

Cōjuges
Matrimo-
nio
nondum
consum-
mato, vir-
ginitatē
vovisse
possunt.
Isai. 69.

træ lapsus evaderet. At Deo se virginitatemque dum commendat, movetur ab Angelo acquirere parentum voluntati, nacturum autem se uxorem, qua virgo permaneret. Peragitur ergo felicitas nuptialis; in thalamum cum sponsa introducit. At mox rosarum & liliorum odor, hyems licet foret, locum perfundit. Miratur sponsa, & inquit unde tanta fragrantia? Respondit Julianus; esse odorem munditiæ virginis, hortaturque ut florem hunc Deo gratissimum velit servare secum illibatam. Illa celestis capta suavitate, sponso consentit. Cum ergo castitatem vovissent, subito cubiculum lux perfundit. Hinc Christus cum Sanctorum choro; hinc **MARIA** cum Virginibus. Ortus deinde cantus ex parte Sanctorum: *Præsit Iuliane, vicisti ex choro quinque Virginum; Beata es Basilissa, Beata, salutaribus consentiens monitu.* Datusque est liber Juliano, in quo aureis litteris scriptum erat: *Iulianus qui pro meo amore mundum contempnit, deputetur in numero eorum, qui cum mulieribus non sunt coquinati: Basilissa in numero Virginum, quarum **MARIA** tenet principatum.* Responderuntque Chori: *Amen. Amen.* Tunc Angeli duo duas Coronas afferentes eis dexteris junxerunt, & in proposito confirmarunt. Sic reliquum noctis in laude transigentes, ceperunt spiritu, non carne fructificare. Nec diu morari possunt animæ quæ per Julianum præmittuntur ad Dominum, nec agmina Virginum, quæ per Basilissam præmittuntur in caelum. Sic multi filii de cætra magis quam ejus quæ habet virum, ut vaticinatus est Ilias. Ita in vita eorum apud Surium.

2. *Opinio.* Alii dixerunt Sponsum in his nuptiis fuisse Simonem Chananæum. Apostolum Ita Nicephorus l. 8. c. 20. dicitque quod Helena Imperatrix illam domum ubi nuptiæ hæ Simonis fuerunt celebratae in sacram ædem & templum crexerit. Favet huic opinioni nomen Chananæi, fuit enim ex Cana oppido oriundus. Advertunt quoque sacri Interpretes, nomen istud. *Cana,* significare zelum & amorem, & his nuptiis Christum interesse, ubi amor est perfecte deus secundum Deum inter conjuges. Neque sine illo amore possunt onera conjugum ite tolerari; per illum autem amorem onus sit leve, & jugum suave. Cum osium perstreperit in cardine, aut tota in herologio, aliquid olei adjicitur, ut facilius volvatur. Sic in matrimonio multus saepe est strepitus, nisi oleum amoris accesserit, ut rota major & minor debitam suam teneat revolutionem, hoc est, ut vir & uxor debitum officium cum suavitate exequantur. Unde saepe sacra littera ad hanc dilectionem conjuges hortatur: *In tribus placitum est sese in spiritu meo, qua sunt probata coram Deo & hominibus, concordia fratrum, & amor proximorum, & vir ment. & mulier bene sibi consentientes.* Hinc consentum *Eccl. 25.* & amorem indicatum fuisse in ipsa mulieris & viro formatione tradunt communiter SS. Patres; ideo enim formata est de latere & costa cordi proxima, ut cordate diligeretur tanquam collateralis

& socia. Non est de pedibus formata, ne concalcetur ut inferior & serva: non de capite, ne dominum sibi usurparet ambitiosa: non de oculis, ne nimis foret curiosa: non de renibus, ne carnalis nimium foret & lubrica: non de brachiis, ne auidax nimium fieret & factiosa. Costa vero ista sub brachio viri extracta est, ut significaretur sub manu mariti esse, & sub ejus directione. Itaque felix matrimonium solet esse, quod in Cana celebratur, quod amore secundum Deum miratur: imitarique debet matrimonium quodlibet Christi & Ecclesiæ conjugium, quod in amore sincero & puro fuit fundamentum, ideoque tamquam exemplar perfectum illud omnibus proponit Apostolus imitandum: *Vir diligite uxores sicut Christus Ecclesiam.* Certè matrimonium Christi & Ecclesiæ in Cana Galilæe rectè dactum dixeris, hoc est in zelo transmigrationis: quia Christus repudiata Synagoga, per zelum ad Ecclesiam transiit, & illi indissolubili vinculo conjungi voluit.

Reilat ut aliquid dicamus de Virginis petitione, & Christi responso. Itaque Virgo Deipara pro sua charitate erga desponsatos sibi consanguineos, ut preveniat consulationem, pauperumque eorum compatiens, rogat filium, ut vna dignetur defectum supplere; & paucis quidem verbis rogatur: *vinum non habent.* Petitio certè simplex, benigna, efficax, plena fidei & spei, ac resignationis. Sciebat enim cum Omnipotente & Omnisciente loqui: ideoque non opus sibi esse verbis multis. Sic Martha & Magdalena orabant Dominum. *Dominè, ecce quem amas, in servatur.* Neutrobique aperta petitio est, sed solum infinuatio necessitatis, cum inde magna de potentia, & spe de voluntate juvandi agnita in illo qui invocatus non deerit, relinquendo ejus sapientiæ & voluntati modum, & negotium totum auxilii petiti. Et certè cum Christus, ex eo tempore quo carnem assumpsit, parentibus non solum honorem, sed & quandam in se potestatem concesserit; *Dei genitrix Nazareth, & erat subditus illi;* non potuit non concipere virgo magnam fiduciam id imperandi, cujus pietate impellente justitiam habebat causam rogandi. Attamen paulo austerius responsum videtur illi dare filius: *Quid tibi & tibi vultis? Nondum venit hora mea.* Qualis est Dominæ Jesu hæc ad tam benignam petitionem responso? Numquid jubes honorari Patrem & Matrem? Quomodo igitur adeo asperè illi potes responderet? An non consulationem veteris talibus ei verbis inducere? An forte ipsa te in aliquo offendit? Deinde quomodo dicere potes nihil tibi cum illa commune? Numquid tu es fructus ventris ejus? Numquid salva virginitate te concepit, sine dolore peperit, novem mensibus portavit, uberibus diu lactavit, in Ægyptum deportavit, & magna cum lassitudine rediit? Denique nonne omne obsequium amoris materni tibi in eam usque atatem irreprehensibiliter exhibuit? Magna ergo tibi communio cum illa, carnis & sanguinis, magna an oris,

Servus p. Ioan.

Similia.

Conjuges

Ephes. 5.

PARS III. Petitione M. V. & responsum Christi explicat. Petitio non bona qualitate.

Christus cur matrem dicitur respondere.

cordis , spiritus. Et quia fecisti illi magnam infans conceptus in illa, infans natus ex illa: numquid facies magna propter illam, quia potens es, & jam tua non debet in virili etate latere potentia? Quid ergo tibi vult responsum istud. *Quid mihi & tibi tuuier?*

Adiones Christi triplices. Hoc ut intelligamus, advertendum est triplices à Theologis in Christo actiones distingui, divinas, humanas, Theandricas, sive Hominis Dei. In divinis & theandricis solitus est Christus ad nostram instructionem, parentum respectum evitare, Sic cum duodecim foret annorum responderet: *Cur me querebatur?* Nesciebat quod in loco qua Patru mei sunt oportet me esse: Sic Judæis dicentibus: *Ecco mater tua & fratres tui qui erunt loqui tibi;* Respondet

Luc. 2. *Qua est mater mea, & qui fratres mei?* Qui fecerit voluntatem Patris mei qui in caelo est, ille meus frater & soror & mater est. Sic mulieri inelamanti:

Matt. 12. *Beatus venter qui te portavit;* Respondet: *Quis meo, Beati qui audiunt verbum Dei, & custodiunt illud.* Sic & hic: *Quid mihi & tibi mulier?* Nondum venit hora mea.

Significat ergo potentiam faciendi miracula non se accepisse à matre, & in auspiciando redemptionis officio non esse se sub materna potestate; Atque opera Dei non esse metienda ex moribus, & respectibus humanis, sed ex divina pendere providentia & bonitate. Licet ergo in specie durior videatur responso, & quasi matris reprehensio; non est tamen nisi nostra instructio. Atque in verbis non tam attendendum est quod sonent, quam quo vult, & quo modo profertur. Hæc autem à Christo vultu ledato, qualem semper habuit in matrem, esse pronuntiata non ambigimus; quam vis auctoritative dicta fuerint, ut significaret rebus in divinis parentes nihil habere auctoritatis, quod ipsum scire conveniebat, tum Apostolos suos, tum alios præcipientes. Unde & hoc responso dedit matri occasionem exercendi & ostendendi excellentissimas virtutes in se latentes, humilitatem, confidentiam, patientiam, resignationem animi. Quapropter nec turbata fuit, nec replicavit, nec fiduciam perdidit, quinimo majorem in spem erecta mox ait ministris: *Quodcumque dixerit vobis, facite.* Si eam repulisse, aut miraculum denegasse censendus erat, cum dixit: *Quia mihi aut tibi mulieri?* Nondum venit hora mea: cum ministris monet ut quidquid jussit, exequantur. Rectè utique intellexit filij sui hæc pronuntiantis & verba & animum, quo illa proferebat: nec propter seipsam, sed propter alios hæc elocutum. Unde & mox ob petitionem matris miraculum fecit, non tam ea ob respectum carnis & sanguinis, sed propter respectum pietatis & caritatis Eleganter ergo S. Justinus

Luc. 11. *Beatus venter qui te portavit;* Respondet: *Quis meo, Beati qui audiunt verbum Dei, & custodiunt illud.* Sic & hic: *Quid mihi & tibi mulier?* Nondum venit hora mea.

Significat ergo potentiam faciendi miracula non se accepisse à matre, & in auspiciando redemptionis officio non esse se sub materna potestate; Atque opera Dei non esse metienda ex moribus, & respectibus humanis, sed ex divina pendere providentia & bonitate. Licet ergo in specie durior videatur responso, & quasi matris reprehensio; non est tamen nisi nostra instructio. Atque in verbis non tam attendendum est quod sonent, quam quo vult, & quo modo profertur. Hæc autem à Christo vultu ledato, qualem semper habuit in matrem, esse pronuntiata non ambigimus; quam vis auctoritative dicta fuerint, ut significaret rebus in divinis parentes nihil habere auctoritatis, quod ipsum scire conveniebat, tum Apostolos suos, tum alios præcipientes. Unde & hoc responso dedit matri occasionem exercendi & ostendendi excellentissimas virtutes in se latentes, humilitatem, confidentiam, patientiam, resignationem animi. Quapropter nec turbata fuit, nec replicavit, nec fiduciam perdidit, quinimo majorem in spem erecta mox ait ministris: *Quodcumque dixerit vobis, facite.* Si eam repulisse, aut miraculum denegasse censendus erat, cum dixit: *Quia mihi aut tibi mulieri?* Nondum venit hora mea: cum ministris monet ut quidquid jussit, exequantur. Rectè utique intellexit filij sui hæc pronuntiantis & verba & animum, quo illa proferebat: nec propter seipsam, sed propter alios hæc elocutum. Unde & mox ob petitionem matris miraculum fecit, non tam ea ob respectum carnis & sanguinis, sed propter respectum pietatis & caritatis Eleganter ergo S. Justinus

quæst. 56. dicit: *Christus matrem verbo non objuravit, quam Gaudens. re honoravit.* Et S. Gaudens. Numquam Virgo man-

Luc. 19. *daret ministrum. Quia, nunquam dixerit vobis, facite, nisi Spiritu sancto post partum divinum plena, non solum responso Christi virtutem cognovisset, verum etiam futuris ab eo tunc ex aqua vini ordinem*

Infirmus quæst. 56. dicit: *Christus matrem verbo non objuravit, quam Gaudens. re honoravit.* Et S. Gaudens. Numquam Virgo man-

Luc. 19. *daret ministrum. Quia, nunquam dixerit vobis, facite, nisi Spiritu sancto post partum divinum plena, non solum responso Christi virtutem cognovisset, verum etiam futuris ab eo tunc ex aqua vini ordinem*

Infirmus quæst. 56. dicit: *Christus matrem verbo non objuravit, quam Gaudens. re honoravit.* Et S. Gaudens. Numquam Virgo man-

Luc. 19. *daret ministrum. Quia, nunquam dixerit vobis, facite, nisi Spiritu sancto post partum divinum plena, non solum responso Christi virtutem cognovisset, verum etiam futuris ab eo tunc ex aqua vini ordinem*

Infirmus quæst. 56. dicit: *Christus matrem verbo non objuravit, quam Gaudens. re honoravit.* Et S. Gaudens. Numquam Virgo man-

Luc. 19. *daret ministrum. Quia, nunquam dixerit vobis, facite, nisi Spiritu sancto post partum divinum plena, non solum responso Christi virtutem cognovisset, verum etiam futuris ab eo tunc ex aqua vini ordinem*

universum cognovisset. Quid enim lateret sapientia matrem, Dei capaxem.

Sed quid tibi vult quod dicit Christus: *Nondum venit hora mea?* Sancti Patres varie id interpretantur. Etenim quia frequenter Christus horam suam vocat tempus suæ Passionis. Joan. 13. *Sciens quia venit hora ejus, & 17. Pater venit hora.* & 7. *Nondum venerat hora ejus:* hinc aliqui ex illis putant hic agi de tempore passionis. Ita S. Aug. tract. 8. in Joann. *Quod de me facit miraculum non tu genuisti, sed quis genuisti infirmitatem meam, tunc te cognoscam cum infirmitas mea pendebit in cruce: cujus tu mater es.* Idem ergo est secundum Aug. ac si diceret Christus Maria: *Nondum venit hora quæ in Cruce pendebit; tunc te Matrem agnoscam, quoniam secundum humanitatem, quam à te accepi, moriatur modo miraculum peracturus sum secundum divinitatem, secundum quam non nisi celestem agnosco Patrem.* Favent huic interpretationi & alij ex sanctis Patribus.

Aliter S. Chrysostomus, Theophylactus, Euthymius, & alij: *Nondum venit hora mea, id est, Nondum sum cognitus à presentibus, neq; adhuc sciūt defectum vini.* Sine eos hoc primo intelligere; non tam à te quam ab illis oporteret me rogari. Sentiant ergo hi defectum, ut tanto grandius agnoscant beneficium, & tanto clarius manifestetur gloria mea, & gloria Patr. mei.

Denique S. Irenæus interpretatur: *Nondum venit hora mea, hora scilicet edendi miracula Patre præcognita.* Utiq; à Filio perfecta fuere omnia, illo ordine, tempore, hora, quæ Pater præcognovit. Unde dicit: *Ego non accedam ad diem festum istum quia meum tempus nondum impletum est.* Impletum est autem paulo post; nam ad cam festivitatem paulo post ascendit. Sic hic, qui horam suam venisse negabat, mox fecit quod ante differebat; quia à Patre præordinatum erat hoc miraculum patrandum, si Matris preces id postularent, certum tamen instans horæ huic erat beneficio prædecre-

Sic nimirum omni gratiæ diviniæ tempus certum & hora est constituta. Non de frandere à deo bona, & particula bonæ diæ non te prætereat, inquit Sapiens. Flebat super Jerusalem Christus dicens: *Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac aie que adparcem tibi.* Unde Samuel Sauli ait: *Nisi hoc fecisses, præparasset Deus regnum tuum in æternum.* Sic frequenter ex una hora pendet æternitas pœnæ vel æternitas gloriæ. *Tempore acceptio exaudiet te, & in die salutis adjuvati se.* Hanc vero horam vocat Deus suam, quæ solet benefacere & misereri: est enim propria ejus hora, cum ei sit proprium benefacere & misereri. Unde quia origo omnium beneficiorum futura erat ex us. filio, idco frequenter vocatur hora ejus, ut supra diximus. Nec dum ergo venerat hora beneficentiæ hujus à Christo exhibendæ, & gloriæ suæ per miraculum istud manifestandæ, quamvis omnino in proximo esset. Unde iustit

Aliter S. Chrysostomus, Theophylactus, Euthymius, & alij: *Nondum venit hora mea, id est, Nondum sum cognitus à presentibus, neq; adhuc sciūt defectum vini.* Sine eos hoc primo intelligere; non tam à te quam ab illis oporteret me rogari. Sentiant ergo hi defectum, ut tanto grandius agnoscant beneficium, & tanto clarius manifestetur gloria mea, & gloria Patr. mei.

Denique S. Irenæus interpretatur: *Nondum venit hora mea, hora scilicet edendi miracula Patre præcognita.* Utiq; à Filio perfecta fuere omnia, illo ordine, tempore, hora, quæ Pater præcognovit. Unde dicit: *Ego non accedam ad diem festum istum quia meum tempus nondum impletum est.* Impletum est autem paulo post; nam ad cam festivitatem paulo post ascendit. Sic hic, qui horam suam venisse negabat, mox fecit quod ante differebat; quia à Patre præordinatum erat hoc miraculum patrandum, si Matris preces id postularent, certum tamen instans horæ huic erat beneficio prædecre-

Sic nimirum omni gratiæ diviniæ tempus certum & hora est constituta. Non de frandere à deo bona, & particula bonæ diæ non te prætereat, inquit Sapiens. Flebat super Jerusalem Christus dicens: *Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac aie que adparcem tibi.* Unde Samuel Sauli ait: *Nisi hoc fecisses, præparasset Deus regnum tuum in æternum.* Sic frequenter ex una hora pendet æternitas pœnæ vel æternitas gloriæ. *Tempore acceptio exaudiet te, & in die salutis adjuvati se.* Hanc vero horam vocat Deus suam, quæ solet benefacere & misereri: est enim propria ejus hora, cum ei sit proprium benefacere & misereri. Unde quia origo omnium beneficiorum futura erat ex us. filio, idco frequenter vocatur hora ejus, ut supra diximus. Nec dum ergo venerat hora beneficentiæ hujus à Christo exhibendæ, & gloriæ suæ per miraculum istud manifestandæ, quamvis omnino in proximo esset. Unde iustit

Sic nimirum omni gratiæ diviniæ tempus certum & hora est constituta. Non de frandere à deo bona, & particula bonæ diæ non te prætereat, inquit Sapiens. Flebat super Jerusalem Christus dicens: *Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac aie que adparcem tibi.* Unde Samuel Sauli ait: *Nisi hoc fecisses, præparasset Deus regnum tuum in æternum.* Sic frequenter ex una hora pendet æternitas pœnæ vel æternitas gloriæ. *Tempore acceptio exaudiet te, & in die salutis adjuvati se.* Hanc vero horam vocat Deus suam, quæ solet benefacere & misereri: est enim propria ejus hora, cum ei sit proprium benefacere & misereri. Unde quia origo omnium beneficiorum futura erat ex us. filio, idco frequenter vocatur hora ejus, ut supra diximus. Nec dum ergo venerat hora beneficentiæ hujus à Christo exhibendæ, & gloriæ suæ per miraculum istud manifestandæ, quamvis omnino in proximo esset. Unde iustit

Sic nimirum omni gratiæ diviniæ tempus certum & hora est constituta. Non de frandere à deo bona, & particula bonæ diæ non te prætereat, inquit Sapiens. Flebat super Jerusalem Christus dicens: *Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac aie que adparcem tibi.* Unde Samuel Sauli ait: *Nisi hoc fecisses, præparasset Deus regnum tuum in æternum.* Sic frequenter ex una hora pendet æternitas pœnæ vel æternitas gloriæ. *Tempore acceptio exaudiet te, & in die salutis adjuvati se.* Hanc vero horam vocat Deus suam, quæ solet benefacere & misereri: est enim propria ejus hora, cum ei sit proprium benefacere & misereri. Unde quia origo omnium beneficiorum futura erat ex us. filio, idco frequenter vocatur hora ejus, ut supra diximus. Nec dum ergo venerat hora beneficentiæ hujus à Christo exhibendæ, & gloriæ suæ per miraculum istud manifestandæ, quamvis omnino in proximo esset. Unde iustit

Sic nimirum omni gratiæ diviniæ tempus certum & hora est constituta. Non de frandere à deo bona, & particula bonæ diæ non te prætereat, inquit Sapiens. Flebat super Jerusalem Christus dicens: *Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac aie que adparcem tibi.* Unde Samuel Sauli ait: *Nisi hoc fecisses, præparasset Deus regnum tuum in æternum.* Sic frequenter ex una hora pendet æternitas pœnæ vel æternitas gloriæ. *Tempore acceptio exaudiet te, & in die salutis adjuvati se.* Hanc vero horam vocat Deus suam, quæ solet benefacere & misereri: est enim propria ejus hora, cum ei sit proprium benefacere & misereri. Unde quia origo omnium beneficiorum futura erat ex us. filio, idco frequenter vocatur hora ejus, ut supra diximus. Nec dum ergo venerat hora beneficentiæ hujus à Christo exhibendæ, & gloriæ suæ per miraculum istud manifestandæ, quamvis omnino in proximo esset. Unde iustit

Sic nimirum omni gratiæ diviniæ tempus certum & hora est constituta. Non de frandere à deo bona, & particula bonæ diæ non te prætereat, inquit Sapiens. Flebat super Jerusalem Christus dicens: *Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac aie que adparcem tibi.* Unde Samuel Sauli ait: *Nisi hoc fecisses, præparasset Deus regnum tuum in æternum.* Sic frequenter ex una hora pendet æternitas pœnæ vel æternitas gloriæ. *Tempore acceptio exaudiet te, & in die salutis adjuvati se.* Hanc vero horam vocat Deus suam, quæ solet benefacere & misereri: est enim propria ejus hora, cum ei sit proprium benefacere & misereri. Unde quia origo omnium beneficiorum futura erat ex us. filio, idco frequenter vocatur hora ejus, ut supra diximus. Nec dum ergo venerat hora beneficentiæ hujus à Christo exhibendæ, & gloriæ suæ per miraculum istud manifestandæ, quamvis omnino in proximo esset. Unde iustit

Sic nimirum omni gratiæ diviniæ tempus certum & hora est constituta. Non de frandere à deo bona, & particula bonæ diæ non te prætereat, inquit Sapiens. Flebat super Jerusalem Christus dicens: *Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac aie que adparcem tibi.* Unde Samuel Sauli ait: *Nisi hoc fecisses, præparasset Deus regnum tuum in æternum.* Sic frequenter ex una hora pendet æternitas pœnæ vel æternitas gloriæ. *Tempore acceptio exaudiet te, & in die salutis adjuvati se.* Hanc vero horam vocat Deus suam, quæ solet benefacere & misereri: est enim propria ejus hora, cum ei sit proprium benefacere & misereri. Unde quia origo omnium beneficiorum futura erat ex us. filio, idco frequenter vocatur hora ejus, ut supra diximus. Nec dum ergo venerat hora beneficentiæ hujus à Christo exhibendæ, & gloriæ suæ per miraculum istud manifestandæ, quamvis omnino in proximo esset. Unde iustit

Sic nimirum omni gratiæ diviniæ tempus certum & hora est constituta. Non de frandere à deo bona, & particula bonæ diæ non te prætereat, inquit Sapiens. Flebat super Jerusalem Christus dicens: *Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac aie que adparcem tibi.* Unde Samuel Sauli ait: *Nisi hoc fecisses, præparasset Deus regnum tuum in æternum.* Sic frequenter ex una hora pendet æternitas pœnæ vel æternitas gloriæ. *Tempore acceptio exaudiet te, & in die salutis adjuvati se.* Hanc vero horam vocat Deus suam, quæ solet benefacere & misereri: est enim propria ejus hora, cum ei sit proprium benefacere & misereri. Unde quia origo omnium beneficiorum futura erat ex us. filio, idco frequenter vocatur hora ejus, ut supra diximus. Nec dum ergo venerat hora beneficentiæ hujus à Christo exhibendæ, & gloriæ suæ per miraculum istud manifestandæ, quamvis omnino in proximo esset. Unde iustit

Sic nimirum omni gratiæ diviniæ tempus certum & hora est constituta. Non de frandere à deo bona, & particula bonæ diæ non te prætereat, inquit Sapiens. Flebat super Jerusalem Christus dicens: *Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac aie que adparcem tibi.* Unde Samuel Sauli ait: *Nisi hoc fecisses, præparasset Deus regnum tuum in æternum.* Sic frequenter ex una hora pendet æternitas pœnæ vel æternitas gloriæ. *Tempore acceptio exaudiet te, & in die salutis adjuvati se.* Hanc vero horam vocat Deus suam, quæ solet benefacere & misereri: est enim propria ejus hora, cum ei sit proprium benefacere & misereri. Unde quia origo omnium beneficiorum futura erat ex us. filio, idco frequenter vocatur hora ejus, ut supra diximus. Nec dum ergo venerat hora beneficentiæ hujus à Christo exhibendæ, & gloriæ suæ per miraculum istud manifestandæ, quamvis omnino in proximo esset. Unde iustit

Sic nimirum omni gratiæ diviniæ tempus certum & hora est constituta. Non de frandere à deo bona, & particula bonæ diæ non te prætereat, inquit Sapiens. Flebat super Jerusalem Christus dicens: *Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac aie que adparcem tibi.* Unde Samuel Sauli ait: *Nisi hoc fecisses, præparasset Deus regnum tuum in æternum.* Sic frequenter ex una hora pendet æternitas pœnæ vel æternitas gloriæ. *Tempore acceptio exaudiet te, & in die salutis adjuvati se.* Hanc vero horam vocat Deus suam, quæ solet benefacere & misereri: est enim propria ejus hora, cum ei sit proprium benefacere & misereri. Unde quia origo omnium beneficiorum futura erat ex us. filio, idco frequenter vocatur hora ejus, ut supra diximus. Nec dum ergo venerat hora beneficentiæ hujus à Christo exhibendæ, & gloriæ suæ per miraculum istud manifestandæ, quamvis omnino in proximo esset. Unde iustit

Sic nimirum omni gratiæ diviniæ tempus certum & hora est constituta. Non de frandere à deo bona, & particula bonæ diæ non te prætereat, inquit Sapiens. Flebat super Jerusalem Christus dicens: *Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac aie que adparcem tibi.* Unde Samuel Sauli ait: *Nisi hoc fecisses, præparasset Deus regnum tuum in æternum.* Sic frequenter ex una hora pendet æternitas pœnæ vel æternitas gloriæ. *Tempore acceptio exaudiet te, & in die salutis adjuvati se.* Hanc vero horam vocat Deus suam, quæ solet benefacere & misereri: est enim propria ejus hora, cum ei sit proprium benefacere & misereri. Unde quia origo omnium beneficiorum futura erat ex us. filio, idco frequenter vocatur hora ejus, ut supra diximus. Nec dum ergo venerat hora beneficentiæ hujus à Christo exhibendæ, & gloriæ suæ per miraculum istud manifestandæ, quamvis omnino in proximo esset. Unde iustit

Sic nimirum omni gratiæ diviniæ tempus certum & hora est constituta. Non de frandere à deo bona, & particula bonæ diæ non te prætereat, inquit Sapiens. Flebat super Jerusalem Christus dicens: *Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac aie que adparcem tibi.* Unde Samuel Sauli ait: *Nisi hoc fecisses, præparasset Deus regnum tuum in æternum.* Sic frequenter ex una hora pendet æternitas pœnæ vel æternitas gloriæ. *Tempore acceptio exaudiet te, & in die salutis adjuvati se.* Hanc vero horam vocat Deus suam, quæ solet benefacere & misereri: est enim propria ejus hora, cum ei sit proprium benefacere & misereri. Unde quia origo omnium beneficiorum futura erat ex us. filio, idco frequenter vocatur hora ejus, ut supra diximus. Nec dum ergo venerat hora beneficentiæ hujus à Christo exhibendæ, & gloriæ suæ per miraculum istud manifestandæ, quamvis omnino in proximo esset. Unde iustit

Sic nimirum omni gratiæ diviniæ tempus certum & hora est constituta. Non de frandere à deo bona, & particula bonæ diæ non te prætereat, inquit Sapiens. Flebat super Jerusalem Christus dicens: *Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac aie que adparcem tibi.* Unde Samuel Sauli ait: *Nisi hoc fecisses, præparasset Deus regnum tuum in æternum.* Sic frequenter ex una hora pendet æternitas pœnæ vel æternitas gloriæ. *Tempore acceptio exaudiet te, & in die salutis adjuvati se.* Hanc vero horam vocat Deus suam, quæ solet benefacere & misereri: est enim propria ejus hora, cum ei sit proprium benefacere & misereri. Unde quia origo omnium beneficiorum futura erat ex us. filio, idco frequenter vocatur hora ejus, ut supra diximus. Nec dum ergo venerat hora beneficentiæ hujus à Christo exhibendæ, & gloriæ suæ per miraculum istud manifestandæ, quamvis omnino in proximo esset. Unde iustit

Qua fuerit hora Christi.

Greg. 1. 8. epist. 42. Beati in Joann. Aphanas. Apol. de fug. sua.

1. Reg. 13. omni. hær. c. 18.

Joann. 7.

Gratia divina certis horis constituta.

Eccl. 19. Luc. 19.

1. Reg. 13.

illa

illa adventare hydrias sex impleri aqua per ministros, ut tanto notius foret miraculum & certius, cuius hi qui aquam hauserant testes forent oculati, dum vinum cernunt & gustant praesentius quam natura produxerit. Cujus etiam miraculi teste voluit habere Archithelium, sive convivij praefectum, ad quem jubet perferri vinum, ut gustet, & iudicium ferat. Sic hora à Deo praordinata, gratiam sponsum exhibet, gloriamque suam manifestat omnibus convivis, & maximè discipulis: qui exinde firmius in eum crediderunt, firmiusq; ei adhaeserunt; dum potestatis suae rudimenta ab aqua suscipi cum cernunt adeo admirabili signo, quod primum inter omnia ejus signa fuit. Expectavit exinde maximo cum desiderio alteram illam horam à Patre decretam, qua sublimiorem gratiam & potestatis suae complementum, postremumq; signum erat exhibiturus coram omnibus discipulis in convivio postremo. Quando scilicet vinum & aquam, à quibus miracula inchoarat, in suum corpus & sanguinem longe admirabilius erat transmutaturus, & eandem potestatem in signum extremi amoris discipulis suis, ac eorum successoribus in finem usq; fecit communicaturus. Unde S. Cyrillus *Ierosol. catech. 4* sic de utraq; conversione ait, postremam conferens cum prima, & fidem utriusq; adhaerens: *Quia aquam aliquando mutavit in vinum, quod est sanguinis propinquum, in Cana Galilee sola voluntate non erit si dignus eius credamus, quod vinum in sanguinem transmutaret? Si invocatus ad corpore suscipias, stupendum miraculum operatus est non multo magis corpus eius sanguinem suum, sicut ipse dixit esse confitebimur?*

Expectabat & Christus toto cordis anheliu horam illam, qua ipse borrus Cyprici ad torcular erat portandus, ut vinum illud pretiosius exprimeretur, de quo Propheta praedixerat: *Lavabis in vino stolam suam, & in sanguine urvae pallium suum.* Hoc in cruce fieri debebat, ubi lavit humanitatem suam tanquam stolam & Ecclesiam suam tanquam pallium, in sanguine urvae mysticae, in pretioso suo cruce. De qua hora dixerat manifestans desiderium suum: *Luc. 12.* *Baptismo habeo baptizari, & quomodo carnis deinceps perficiatur in me.* Deniq; expectabat desideratissime illam horam, qua vinum spiritus S. & perfectissimi amoris multum cordibus discipulorum erat infusus, tota aqua conversationis terrena & carnalis transmutata in caelestem liquorem gratiae & caritatis ferventissima, de vasis in vasa ebullientis, de cordibus Apostolorum in corda fidelium.

Gen. 49.
Luc. 12.

O Domine Jesu, coram te inopiam, & indigentiam nostram agnoscimus. Deficit nobis vinum, vinum gratiae & pietatis, vini perfecti amoris, & ideo confusione plenus sumus coram te, coram discipulis tuis, coram ministris & Angelis tuis. Aqua sola in hydria cordis nostri reperitur, aqua falsa & amara, aqua putrida, de cisternis dissipatis, de flagno concupiscentiae limquo hausta, qua animam

stim non extinguit, sed alterationem continuum parit. Hora tua est, Domine, tempus tuum, tempus dignationis tuae & beneficentiae; ostende pietatem tuam, & benignitatem, aquam vacuam, vel in vinum convertite ostende in nobis gratiam, ostende gloriam tuam, vero pietatis & amoris multo, caelestiq; liquore corda nostra adimplendo. Hoc à te precatur pro nobis MARIA, Mater tua, Mediatrix nostra, nostrae compatiens paupertati & miseriae. Hoc rogant discipuli tui & Apostoli, vini illius necessitatem & suavitatem scientes. Hoc expectant Angeli ministri tui, ferventissime optantes ut caelestis vini hic à te reddamur participes, & postmodum illius plenitudine in aeternitatis epulo jugiter cum ipsis perfruamur.

DOMINICA III. POST EPIPH.

Domine si vis potes me mundare, Matt. 3.

Leprosus frequens fuit inter Judaeos, vel ex vitio Pars I. Quodam natura, vel immissa à Deo nonnunquam in punitionem culpae. *Primo* ex vitio naturae profertur frequens fuit, quia sicut in generali diversa climata & f. ta & regiones diversis qualitatibus, complexionibus, morbis sunt obnoxia, sic in particulari Judaea videtur habuisse dispositiones ad hunc morbum. *Cur* mul- ti Leprosi in Israel sub Eliseo Propheta, & non est mundatus nisi Naaman Syrus. Quapropter Historici tradunt hanc fuisse causam cur tempore belli sacri tot Germani, Galli, Belgae ex Judaea in patriam solam revertentes, lepram secum retulerint; ita ut oportuerit erigi varias domus leproforias modo adhuc extantes, sed sine leprosis, quia aer patrius non ita dispositus fuit ad ingenerandam, vel fovendam lepram in Belgio, aut Gallia sicut in Judaea.

Secundo etiam crebro immissa fuit lepra in punitionem peccati, ita ut non tam foret morbus naturalis, quam plaga divina. *Observa diligenter, ne incurras plagam lepra, sed facis quaecumq; docuerit te Sacerdotes Leviticis generis juxta id quod praecipit eis.* Ex quo collige inobedientiam erga Sacerdotes solitam puniri lepra; sicut & gravia peccata simili poena multata legimus. Multa ea de re in veteri testamento sunt exempla.

1. *Maria* soror Moysi murmurans contra Moysen lepra percussit, à qua nonnulli ejus precibus liberatur. *Ex Mariae terribilissima lepra docetur, quam detestabile vitium sit obrectatio. Corpus quod lepra infectum cornebatur, velut speculum animae fuit, quae non perspiciebatur, cujus indicabat maculam.* Ex illa carnis corruptione patuit quomodo destractoris corrumpatur animus, inquit S. Ephrem agens de morbo linguae.

2. *Ozias Rex* usurpans sacerdotium, dum vult adolere incensum, lepra percussit. *Itaque Ozias, 2. PAR. 26. tenens*